

UŽSIENIO KALBA (ANGLŲ)

Vertinimo instrukcija

2019 m. valstybinio brandos egzamino užduotis
(pagrindinė sesija)

I. LISTENING PAPER (25 points)

Part 1 (Total 10 points, 1 point per item)

1. A
2. C
3. A
4. C
5. C
6. C
7. B
8. A
9. C
10. A

Part 2 (Total 4 points, 1 point per item)

11. B
12. C
13. B
14. C

Part 3 (Total 5 points, 1 point per item)

15. F
16. A
17. E
18. B
19. D

Part 4 (Total 6 points, 1 point per item)

20. physicians
21. pressure
22. transformation
23. gadget
24. vulnerable
25. breakthrough

Pastaba:

- Spausdintinėmis raidėmis parašyti atsakymai priimtini.
- Vertinimo principas: žodžiai su viena rašybos klaida priimtini, t. y. žodyje viena raidė netinkama arba vienos raidės trūksta, arba viena raide per daug.

II. READING PAPER (25 points)

Part 1 (Total 4 points, 1 point per item)

- 26. D
- 27. C
- 28. F
- 29. B

Part 2 (6 points)

- 30. place
- 31. means
- 32. set
- 33. belong
- 34. involved
- 35. opportunity

Part 3 (Total 7 points, 1 point per item)

- 36. D
- 37. I
- 38. G
- 39. F
- 40. H
- 41. C
- 42. B

Part 4 (8 points)

- 43. challenge
- 44. outcomes
- 45. shield
- 46. destinations
- 47. option
- 48. density
- 49. shortage
- 50. encourage

III. WRITING PAPER (25 points)**Part 1 (10 points).** Write a semi-formal email.**Elektroninio laiško vertinimo skalė**

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Turinys	4	- Tinkamai realizuotos visos užduotyje nurodytos komunikacinės intencijos. - Laisvai ir išsamiai perteikiama informacija, pasakojama ar apibūdinama. - Mintys rišlios (koherentiškos).
	3	- Dauguma komunikacinių intencijų realizuotos sėkmingai. - Informacija dažniausiai perteikiama tiesmukai ir paprastai. - Mintys gana rišlios.
	2	- Dauguma komunikacinių intencijų realizuotos, bet ne visada sėkmingai. - Informacija perteikiama gana apibendrintai, dažnai nepakanka detalių, todėl ją galima įvairiai interpretuoti. - Kai kurios mintys nerišlios.
	1	- Komunikacinės intencijos realizuotos tik iš dalies. Pasitaiko esminių nukrypimų nuo temos. - Pasitaiko paminėtų, bet neišplėtotų intencijų. - Mintis gali būti sunku suprasti dėl nepakankamo rišlumo.
	0	- Užduoties tikslas nepasiektas. - Komunikacinės intencijos iš esmės nerealizuotos. - Minčių raiška netiksli ar nepakankama, mintys nerišlios.
Teksto struktūra. Forma	3	- Turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. - Teksto siejimo žodžiais pavieniai elementai veiksmingai jungiami į rišlią minčių seką. - Laiškas tinkamai suskirstytas į pastraipas ir įformintas: parašytas.
	2	- Beveik visas turinys išdėstytas nuosekliai ir logiškai. - Teksto siejimo žodžiais pavieniai elementai jungiami į grandininę seką. - Kai kur skirstymas į pastraipas netinkamas. Gali pasitaikyti įforminimo trūkumų.
	1	- Turinys išdėstytas nenuosekliai. - Teksto siejimo žodžių vartojama per daug arba per mažai, gali būti klystama (teksto siejimo žodžiai vartojami netinkamai). - Skirstymas į pastraipas netinkamas, pasitaiko įforminimo trūkumų.
	0	- Turinys išdėstytas nenuosekliai. - Teksto siejimo žodžiai vartojami mechaniškai, dažnai netinkamai ir (arba) išvis nevartojami. - Teksto struktūra ir įforminimas netinkami.
Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė ir taisyklingumas, rašyba ir skyryba. Registras	3	- Žodyno mokama užtektinai, kad pavyktų pakankamai tiksliai perteikti informaciją ir savo mintis tiek konkrečiomis, tiek abstrakčiomis (pvz., kultūrinėmis) temomis. - Vartojamos tiek paprastos, tiek sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Pasitaiko klaidų, ypač vartojant sudėtingesnes struktūras, bet visuomet aišku, kas norėta pasakyti. - Nuosekliai laikomasi užduotį atitinkančio registro.
	2	- Žodyno pakanka užduotyje nurodytiems dalykams perteikti bendrais bruožais, tačiau jo kartais trūksta detalėms apibūdinti. - Vyrauja paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, bet pasitaiko ir viena kita sudėtingesnė struktūra ar retesnis žodis. - Pasitaiko klaidų vartojant tiek sudėtingesnes, tiek paprastesnes struktūras, bet visuomet aišku, kas norėta pasakyti. - Bandoma laikytis užduotį atitinkančio registro.
	1	- Žodynas ribotas, jo pakanka tik kai kuriems dalykams perteikti, bet pritrūksta detalėms. - Vartojamos tik paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Daroma daug įvairių klaidų, bet iš esmės mintis suprasti galima. - Registro nepaisoma.
	0	- Žodyną sudaro pavieniai pagrindiniai žodžiai ir frazės, jų nepakanka užduočiai atlikti. - Vartojamos tik paprastos struktūros ir bendros frazės, jos dažnai kartojasi. - Daroma daug klaidų, dėl kurių mintys beveik nesuprantamos. - Registro nepaisoma.
Iš viso taškų	10	

Laiške, jei teksto apimtis mažesnė negu 80 žodžių, t. y.:
 79–75 ž. – taškai nenuimami;
 74–57 ž. – atimamas 1 taškas (iš bendros taškų sumos);
 56–40 ž. – atimami 2 taškai;
 mažiau negu 40 ž. – užduotis vertinama 0.

Part 2 (15 points). Write an essay.

Rašinio vertinimo skalė (15 taškai)

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Turinys	6	- Visas turinys atitinka temą. Į temą atsakoma išsamiai. - Mintys formuluojamos aiškiai, pakanka detalių. Pagrindinės mintys išplečiamos ir grindžiamos tinkamomis detalėmis bei pavyzdžiais.
	5	<i>Atliktis atitinka dalį 6 taškų aptarčių ir dalį 4 taškų aptarčių.</i>
	4	- Beveik visas turinys atitinka temą. Į temą atsakoma gana išsamiai. - Mintys beveik visada formuluojamos aiškiai. Pagrindinės mintys dažniausiai išplečiamos ir grindžiamos detalėmis bei pavyzdžiais. Kai kurios detalės ar pavyzdžiai gali būti netinkami.
	3	<i>Atliktis atitinka dalį 4 taškų aptarčių ir dalį 2 taškų aptarčių.</i>
	2	- Didesnė dalis turinio atitinka temą, gali pasitaikyti nukrypimų nuo temos. - Mintys formuluojamos apibendrintai, kartais netiksliai, tačiau jos iš esmės yra suprantamos. Pasitaiko minties trūkių. Pagrindinės mintys gali būti painiojamos su jas pagrindžiančiomis detalėmis ar pavyzdžiais.
	1	- Mažesnė dalis turinio atitinka temą, esama ryškių nukrypimų nuo temos. - Mintys gali būti nerišlios. Detalės ir pavyzdžiai dažnai netinkami arba jų akivaizdžiai stokoja.
	0	- Visas turinys neatitinka temos arba mintys formuluojamos nesuprantamai, jos padrikos. - Detalės ir pavyzdžiai netinkami ar jų nėra.
Teksto struktūra	4	- Turinys dėstomas logiškai ir nuosekliai. Visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. - Veiksmingai vartojami įvairūs teksto siejimo žodžiai ir aiškiai parodomas minčių sąsajos. - Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas.
	3	- Turinys beveik visada dėstomas logiškai ir nuosekliai. Beveik visuomet išryškinamos svarbiausios mintys ir jas pagrindžiančios detalės. - Vartojama teksto siejimo žodžių, parodomas minčių sąsajos, bet ne visada veiksmingai. - Tekstas tinkamai suskirstytas į pastraipas.
	2	- Turinio loginė seka dažnai nenuosekli. Svarbiausios mintys ne visada tinkamai išryškinamos. - Pavieniai elementai dažniausiai jungiami į grandininę minčių seką, gali pasitaikyti ir nesusietų minčių. - Skirstymas į pastraipas suprantamas, bet ne visada tinkamas.
	1	- Turinys dėstomas gana padrikai, sunku išvelgti loginę seką ir pagrindinių minčių dėstymo nuoseklumą. - Teksto siejimo žodžių vartojama per daug, per mažai arba jie vartojami iš esmės klaidingai. - Skirstymas į pastraipas dažnai netinkamas arba tekstas nesuskirstytas į pastraipas.
	0	- Loginė teksto seka netinkama. - Teksto siejimo priemonės vartojamos netinkamai. - Tekstas į pastraipas nesuskirstytas arba tai daroma netinkamai.

Kriterijai	Taškai	Aptartys
Leksinių ir gramatinių formų bei struktūrų įvairovė ir taisyklingumas, rašyba ir skyryba. Registras	5	<ul style="list-style-type: none"> - Bendrasis ir teminis žodynas platus, kalbinė raiška įvairi. Laisvai perfrazuojama siekiant išvengti kartojimosi. - Dažnai vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Tinkamai vartojamas neutralus (arba pusiau oficialus) registras. - Pasitaiko atlikties klaidų ir riktų vartojant sudėtingesnes struktūras, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties.
	4	<ul style="list-style-type: none"> - Bendrasis ir teminis žodynas gana platus. Kartais bandoma perfrazuoti siekiant išvengti pasikartojimo, bet gali pasitaikyti klaidų. - Vartojami retesni žodžiai ir sudėtingesnės leksinės ir gramatinės struktūros. - Tinkamai vartojamas neutralus (arba pusiau oficialus) registras. - Pasitaiko atlikties klaidų ir riktų, dažniausiai vartojant sudėtingesnes struktūras, kai kurios kartojasi, tačiau visada aišku, kas norėta pasakyti. Rašyba ir skyryba gana taisyklingos, pavienės klaidos netrukdo suprasti minties.
	3	<ul style="list-style-type: none"> - Bendrasis ir teminis žodynas pakankamai platus, tačiau dėl žodyno spragų ne visuomet tiksliai išreiškiama mintis ar apibūdinama detalė. - Vyrauja kasdienė leksika, pasitaiko vienas kitas retesnis žodis ar sudėtingesnė leksinė ir gramatinė struktūra. - Pasitaiko nedidelių formulavimo klaidų, tačiau jos iš esmės nepažeidžia neutralaus (ar pusiau oficialaus) registro vientisumo. - Daroma ne tik atlikties, bet ir kompetencijos klaidų, ypač vartojant sudėtingesnes struktūras. Vartojant paprastas struktūras pasitaiko riktų. Daroma gana daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Klaidos netrukdo suprasti, kas norėta pasakyti.
	2	<ul style="list-style-type: none"> - Žodyno pakanka, kad pavyktų paaiškinti svarbiausius dalykus. Dėl žodyno spragų gali nepavykti tiksliai išreikšti vienos kitos minties ar apibūdinti detalių. - Iš esmės apsiribojama dažniausia kasdiene leksika, vyrauja paprastos leksinės ir gramatinės struktūros, gali pasitaikyti vienas kitas retesnis žodis ar sudėtingesnė leksinė ir gramatinė struktūra. - Ne visada laikomasi neutralaus (ar pusiau oficialaus) registro, pasitaiko kelių skirtingų registrų žodžių. - Daroma atlikties ir kompetencijos klaidų vartojant tiek sudėtingas (jei jų yra), tiek paprastas struktūras. Daroma daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Dėl klaidų kartais gali būti sunku suprasti mintį.
	1	<ul style="list-style-type: none"> - Žodynas ribotas. Jo pakanka kai kuriems pagrindinėms asmeninėms mintims reikšti, tačiau dėl akivaizdžių žodyno spragų gali nepavykti apibūdinti detalių ir išreikšti kai kurių minčių. - Vyrauja paprastas kasdienis žodynas, bendros frazės bei paprastos leksinės ir gramatinės struktūros. - Registro raiška nenuosekli arba nepakankama. Dažnai vartojami registro požiūriu atsitiktiniai žodžiai. - Daroma daug atlikties ir kompetencijos klaidų vartojant paprastas leksines ir gramatines struktūras, taip pat daug rašybos ir (ar) skyrybos klaidų. Klaidos nuolat trukdo suprasti, kas norėta pasakyti.
0	<ul style="list-style-type: none"> - Žodynas labai ribotas arba nepakankamas, norint įvertinti tekstą pagal šį kriterijų. - Žodyną sudaro paprasti dažniausi pavieniai žodžiai ir frazės. - Painiojama skirtingų registrų leksika, neatsižvelgiama į žodžių stilistinius ypatumus arba registras yra netinkamas. - Dėl labai dažnų atlikties ir kompetencijos klaidų sunku suprasti, kas norėta pasakyti. 	
Iš viso taškų	15	

Rašinyje, jei teksto apimtis mažesnė negu 180 žodžių, t. y.:

179–171 ž. – taškai nenuimami;

170–144 ž. – atimamas 1 taškas (iš bendros taškų sumos);

143–117 ž. – atimami 2 taškai;

116–90 ž. – atimami 3 taškai;

mažiau negu 90 ž. – užduotis vertinama 0.

TAPESCRIPITS
(Klausymo testo tekstai)

Part 1

Example ZERO

Woman: Where are you going to live?

Man: My parents' friends have invited me to stay with them at their house, but I want to be on my own. I also don't want to live in a dormitory, because it is difficult to study with somebody in the same room.

Woman: Well, renting a flat is very expensive.

Man: I know; that's why I am looking for a two-bedroom flat to share.

ONE

The *Sony World Photography Awards* is looking for the next generation of talented young photographers aged 19 and under. Whether you are studying photography or just love taking photos, this is your chance to get international recognition. There are three categories to choose from: Culture, Environment, and People. Prizes include: the winning image displayed in the London exhibition and official book, global media coverage, digital camera equipment and the opportunity to travel to London with VIP tickets to the *Sony World Photography Awards*' ceremony.

TWO

Man: I saw you jogging yesterday in such horrible weather!

Woman: I'm training for a charity marathon. Last year, it was rather wet and windy on marathon day. I slipped and bruised my legs. This time the forecast says that it will be pleasant - not too hot, with a light breeze.

Man: Did you win a prize then?

Woman: No, not then, but I hope to beat my personal best this time.

THREE

Man: Did you have a job during the summer?

Woman: Yes. At first, I was looking for a job on a farm, but then I applied for a nursery teacher's assistant position. However, they wanted someone more experienced. Finally, I found a consultant's position at an eco-food store.

Man: So, were you able to save any money?

Woman: I was saving for an electric bike. Then I thought of... you know, all those practical things: clothes, shoes; then my brother suggested that I pay for driving lessons. So, I'll take his advice.

FOUR

There may be some mist and fog patches on Friday morning, particularly for western areas. Friday may therefore remain rather overcast for the west with lots of cloud throughout the day. It should be a dry and bright day for the east. A band of cloud, light rain and drizzle will move across northern areas by early evening.

Saturday will be mild but windy with outbreaks of rain, some of which will be heavy in the west. It will be a misty morning for eastern areas, and later less windy with showers, some heavy with a risk of thunder. Rain and stronger winds will spread to the north, but in the afternoon there will be sunny intervals.

FIVE

John: Ann, have you decided what to study? Because I can't make up my mind?

Ann: You can always take a gap year, John, you know.

John: What do you have in mind?

Ann: I'm talking about a gap year to travel, and you'll have the chance to live in a new environment where you can learn new things. As for me, I will definitely enroll on a biology programme at a university, and I will work during the summer before my studies begin.

Part 2

Welcome. Can you tell us more about *Kickstart*?

It's a crowd-funding website where a community of people donate money to support new products. *Kickstart* allows you to get funding really easily. The most crucial factor for us, though, has been the amazing community. We've hardly spent anything on marketing since our backers are spreading the word about our product on social media.

So, how did two university students turn into entrepreneurs?

We've been gaining a lot of knowledge about robotics and engineering from our degree courses. We started our company hoping to gain real-world business experience. If we become rich and famous along the way, that would be an added bonus!

What made you go about designing a rucksack?

Well, we both knew we wanted to do something outside of the scope of our studies, and we just started to look for ways to improve the products that we use every day. While there are many high-end hiking backpacks available, they are really pricey and designed for travellers. School has changed a lot in 30 years, so it's time for bag design to catch up!

So what's special about your design?

Access and organisation are really important. Our backpack opens up on the side with these robust zips that won't get stuck. You don't even have to take the backpack off to get to your books, you can swing it around your hip, and you have complete access to everything. Also, the entire front of our backpack is a detachable pencil case attached by two magnets that click together. And, the bag is water resistant, which is nothing new, but it has dedicated pockets needed for all the tech we carry around every day.

How did you get your project off the ground?

Our tutor was sceptical at first since we didn't know much about marketing or manufacturing. But he believed that we could learn all of these things. He put us in touch with some university alumni who have given us loads of advice. Over the last year, we've learned a lot about fashion design, and even more about sourcing fabrics and logistics. While all of these things I've mentioned have been quite useful, knowledge or contacts alone are worthless without the mindset of motivation and the determination to succeed. At my university, we don't say "you're not good at something", we say "you're not good at it *yet*".

Sound advice, thank you!

Part 3

Example 0

What makes this book so readable? Firstly, it is highly visual. The text and computer graphics add to the story, and there are big colourful pictures. Secondly, the writing style is readable; it's not dumbed down but still maintains interest from start to finish. But most importantly, the text is provided online, and it saves trees, you know.

Speaker 1

For my course paper on psychology, I studied this well-written and easy-to-read book. The author shows enormous passion for the subject. Though many ideas are familiar: be open-minded, be willing to take chances, and carry some paper with you to jot down your thoughts. It's hard not to be affected by the text, and I came up with my own thoughts, which I used in my course paper.

Speaker 2

In a way, this book is about difference. It helps you to see original styles of reasoning, to open yourself to new possibilities, and to turn your best schemes into practical reality. I like how this fills the whole book. It demonstrates that thinking outside the box is worthwhile. The book shows you how it feels to be trapped inside that box – and makes getting out even more delightful.

Speaker 3

I like this book. How could I not? It's exactly my kind of thing - design, education, problem-solving, creativity. It sums up some of my favourite topics pretty neatly. I've rated the book 5 stars, because it is

inspiring indeed and thought-provoking. It is one of those books you'll want to keep on your coffee table to flick through whenever you need a dose of inspiration.

Speaker 4

The author writes very simply and this is a quick read. One thing that struck me was that failure cannot only be sad, but a steady step towards success. This book has taught me how to derive a sense of comfort from failure, so that I'll be less afraid to try new things. Historically, most innovators experienced multiple failures before making a breakthrough.

Speaker 5

This book is highly interactive. It's written as a study guide, taking you through various exercises over a 12-week period. I find myself reflecting a lot about how I see problems and the opportunities the book presents. I look forward to discussing the approaches in this book with members of my reading club and, eventually, trying to apply the concepts to my daily routine.

Part 4

The emergence of big data, cloud technologies, smartphone adoption, and an explosion of data capture suddenly enable data to be linked together and processed for new insights. This could have a life-changing impact on healthcare.

Everyday technologies are currently being used to share information. For example, physicians can use their smartphones to access patients' medical histories and even complete prescriptions. Mobile communication can also cut down on snail mail, paper use, and time spent on phone calls, which can really ease the pressure on front-desk teams.

Now that wearable fitness monitors and health apps are affordable, they can become the start of a transformation that will save thousands of lives. Research conducted in the UK has revealed that patients over 55 respond well to wearing a gadget to track their health.

However, even with advanced technology, human error can't be erased completely. Mobile devices can be easily lost or stolen and are vulnerable to hacking, malware, and viruses. Systems need to be put in place, so patients can be confident that their sensitive data is being shared securely. If these issues can be resolved, this technological breakthrough may lead to significant improvements in our health and fitness.